

MIEN VAN 'T SANT

Het geluk kwam terug

UITGEVERIJ GLB
DEVENTER

1

‘Nu is het heus echt, moeder! De juiste middenmoot! Aanstaande zaterdag zul je jezelf kunnen overtuigen, als ik hem mee naar hier breng.’

Mevrouw Vogel is zó met haar aandacht bij het visbakken, dat ze niet ineens kan omschakelen op wat haar binnenwervelende dochter zo overtuigend de keuken inslingert.

‘Even wachten!’ zegt ze met iets van ongeduld in haar stem. ‘Je weet immers hoe vader op gebakken vis gesteld is? Dek maar vast tafel! Dan wassen we daarna nog vlug even de vette rommel af.’

Met een kort schouderophalen trekt Jannie de deur achter zich in het slot. ‘Bah!’ foertert ze. ‘Zo is het met moeder nu altijd. Het huishouden en nog eens het huishouden! Nee hoor! Als Henk en ik later getrouwd zijn zal ik er wel voor waken dat we niet zo’n groot gezin krijgen. Een gezin, waarin je onherroepelijk de huissloof gaat worden.’ En alweer met de gereede lach in haar ogen – lang kwaad blijven is er bij Jannie Vogel nu eenmaal niet bij – haalt ze met vlugge gebaren het plastic tafellaken uit de kast, spreidt het over het wat verscho-

ten tafelkleed uit. Nee! Zo deed ze het later stellig evenmin. Moeder had nota bene nog zes behoorlijke tafellakens in de linnenkast liggen. Vroeger trouw gebruikt, maar toen het gezin Vogel na zeven jaar achtereenvolgens nog met drie kinderen verblijd werd, had haar moeder alles gretig aangegrepen, wat verlichting van haar dagtaak kon betekenen.

Jannie hoort de keukendeur opengaan. Dan moeders stem: 'Ik ben aan afwassen toe, hoor! Kom je? Ik kan nu wel even luisteren.'

Er glijdt een lachje in Jannies mondhoeken. Moeder is toch een goeierd. Naast het drukke gesjouw in het huishouden had ze altijd tijd gevonden voor de geestelijke noden van haar kroost.

De tafel komt roets, roets gedekt. Dan glipt ze naar de keuken, pikt vlug de theedoek van het rekje. 'Hier mams! Jij drogen! Ga er alsjeblieft bij zitten. Je ziet er hondsmoe uit.'

Even strijkt mevrouw Vogel over haar ogen, meteen de pieken, die over haar voorhoofd vallen, achter haar oren wegduwend. 'Gaat straks wel over,' zegt ze dapper. 'Het was ook zo'n partij. Maar als ik het hele zootje nam kon ik ze goedkoop krijgen. Vader is er nogal niet dol op.' En zonder haar dochter gele-

genheid te geven wat terug te zeggen: ‘Vertel maar! Je hebt me echt nieuwsgierig gemaakt zopas.’

Jannie kijkt haar moeder verbaasd aan. ‘Dus toch?’ vraagt ze dan. ‘Ik dacht dat vaders vis belangrijker was. Nou, vooruit dan maar! Moeder? Me niet uitlachen, hoor! Het is dit keer menens. Ik ben verliefd; smoorverliefd zelfs! Dit wordt het! Als ik alles zo zeker wist!’

Mevrouw Vogels handen werken in een gewoontegebaar verder. Maar toch vraagt ze: ‘Wees alsjeblieft wat duidelijker. Je bedoelt dat we voor de derde keer op de grens van een verlovings van onze oudste dochter staan?’

‘Zoiets ja! Eigenlijk al óver de grens. Wat Henk en mij betreft is de zaak beklonken. Terwille van jullie ouderwetse ideeën – sorry moeder! – komt hij zaterdagmiddag kennismaken. Tevreden?’

‘We zullen het hopen voor je.’ Het klinkt zo voorzichtig, dat haar dochter meteen in de lach schiet. ‘De derde keer nu immers al?’ voegt ze er bezorgd aan toe.

‘Driemaal is scheepsrecht! Henk is een schat. Zoals ik zopas al zei: ‘De juiste middenmoot!’ Dan veelbetekenend op het bord met opgestapelde stukken vis wijzend: ‘Zoals ik nu al zeker

weet dat vader er straks die dikke moot zal uitpikken.'

Moeder gaat op het laatste niet in. 'Dus geen student in de rechten dit keer?'

'Geen student in de rechten en ook geen monteur, zoals Jan de Groot is. De eerste soort schuift je vroeg of laat toch weer af. De laatste? Met hem zou ik nooit verder komen dan jullie het gebracht hebben. Altijd sappelen en een ongeregeld leven leiden.'

'Nu dan?' Moeders stem klinkt stugger dan ze het bedoeld heeft. Jannie kon met haar achttien jaren wel eens bedenken dat het zeer deed, dat altijd afgeven op hun huidige staat van leven. Nu had vader in de jaren na de oorlog nog wel zoveel extra verdiend door de bof, die hij gehad had, toen hij 's zomers en sinds kort ook 's winters gezelschappen naar het buitenland mocht brengen.

Het ontgaat Jannie dat moeder nog steeds op antwoord wacht. Ze is met haar gedachten volledig bij het lunchuurtje van vanmiddag, toen Henk en zij op een bank in het park samen hun boterhammen opgegeten hadden. Ineens had hij zijn arm om haar heengeslagen, haar met brood en al tegen zich aangedrukt. 'Je laat me niet in de steek, hoor! Voor niemand! Van nu

af aan beschouw ik je als mijn meisje, kleine rakker, die je bent!’

Mevrouw Vogel moet haar vraag herhalen, maar dit keer klinkt haar stem haast weer gewoon. ‘Wat doet hij? Uit wat voor milieu is hij afkomstig?’

‘Mts-er! Werkt al ruim twee jaar op een scheepswerf. Goeie job in ieder geval. In de toekomst zal er wel een uitzenden inzitten.’

‘Zijn vader? Wat doet die voor de kost?’

‘Hè moeder! Wat doet dat er nu toe? Wees overigens gerust! Ambtenaar bij de post. Netjes genoeg?’

Mevrouw Vogel geeft geen direct antwoord. ‘Kennen jullie elkaar al een behoorlijke tijd? Waar heb je elkaar ontmoet?’

Jannie schiet in de lach. ‘Aan een diner in Queens Garden. Toen de champagnekurken knalden heeft hij me gevraagd.’ Dan haar moeder bij de schouders pakkend: ‘Je had in de journalistiek moeten gaan, jij! Een compleet interview, waaraan je me onderwerpt!’

‘Vertel maar liever hoe het in werkelijkheid is toegegaan. Dat van dat diner in zo’n duur ding is vanzelfsprekend onzin.’

‘Allicht! Zoiets zit er bij Henk voorlopig niet aan. Alleen... je vraágt gewoonweg om zo’n

gek antwoord.’ En als haar moeder opkijkt, als ze de voordeur hoort opengaan, vlug: ‘Dat zal vader zijn... Gewoon hoor! We zaten tussen de middag toevallig vaak in hetzelfde ding een kop koffie te drinken. Vorige maand, toen het die paar dagen ineens zulk bulderend mooi lente-weer werd, botsten we haast tegen elkaar op, toen bleek dat we met hetzelfde voornemen een bankje in het park opgezocht hadden. Nou ja! Dat is dan feitelijk alles.’ En de schaal met vis opnemend: ‘Ik breng dit vast binnen, hoor? Wedden dat vader er die dikke onderuit pikt, al heb je hem nog zo goed verstopt?’

‘Het komt hem best toe. Zoals die moet werken!’ Het klinkt opnieuw wat terechtwijzend. Maar Jannie doet er dit keer wijselijk het zwijgen toe. Ze heeft trek en vader zal zoals gewoonlijk al helemaal geen geduld hebben om met eten te wachten. Zo’n schrokop als die na de oorlog geworden is! Haast niet mooi meer!

Het hele gezin – op Dirk na dan – zit even later aan de dis vereend. Vader aan de korte kant van de tafel alleen, zodat hij haast met armen en benen tegelijk kan eten, zoals Jannie al zo vaak in stilte gedacht heeft. Aan de lange kant moeder met naast zich in de kinderstoel

de benjamin van het gezin, Bertje. Een altijd graaiende jongste, die als hij de tafel gedekt weet pas goed in zijn element komt. Die wordt als hij later vaders beroep zou kiezen nog erger dan vader zelf, moet Jannie denken.

Zelf zit ze aan de overzijde wat gedrongen tussen Corrie en Riekje in. De twee zusjes van ruim tien, die met Bertje de nakomertjes in het gezin Vogel vormen. De plaats aan de andere korte kant moet vrijblijven voor broer Dirk, de op een na oudste, die, doordat hij op trouwen staat vaak bij zijn meisje thuis eet, maar eveneens onverwachts kan binnenrollen, als hij late dienst heeft gehad.

Jannies voorspelling komt uit. Vader heeft zich al van de schaal met vis meester gemaakt, heeft met kennersblik de forse, gesloten moot onder de andere uitgetrokken. De aardappels en de worteltjes heeft moeder al bij hem neergezet en eer de anderen bediend zijn zit hij reeds, een glans van genoeg op zijn wat opgeblazen gezicht, te genieten van de aanblik van de aanzienlijke stapel eten op zijn bord. Zoals altijd als Dirk niet mee-eet, duwt moeder Jannie nu de schalen toe. Vader prakkiseert er immers niet over ze, als hij zichzelf bediend heeft, door te geven. ‘Help jij de tweeling maar

eerst, Jannie. Ze moeten naar gymnastiek. Vader heeft misschien weer haast om weg te komen.'

Mevrouw Vogel komt als altijd het laatst aan bod. Eerst moet een ongeduldig Bertje nog verzorgd zijn, eer zij zelf aan eten kan denken.

Gek! Vroeger zou Jannie deze gang van zaken volledig ontgaan zijn. Ze had het zelfs vanzelfsprekend gevonden. Sedert ze tijdens de vriendschap met Rolf Verschuren nogal eens bij hem thuis meegegeten had – in een gezin, waarin alles haast pijnlijk precies toeging – kon ze datgene, wat hier als de gewoonste zaak van de wereld gold, maar moeilijk verbijten. Moeder zou nog tevreden zijn, denkt ze wrevelig, als er voor haar een onnozel staartstukje was overgebleven. En opnieuw is er sterk het weten: Zover zal ik het nooit laten komen, als Henk en ik getrouwd zijn. Van mezelf geen dienende Martha maken zoals mams het geworden was.

Als ze aan het toetje toe zijn – yoghurt met suiker – komt vaders tong in beweging. Aan zijn hele gezicht kun je zien hoe hij gesmuld heeft. Valt het moeder ook op? Er trekt wat meer kleur in haar wangen. Dan informeert ze: – en Jannie hoort er opnieuw de ondertoon van schuchterheid in – 'Was het naar je zin, Ben?

De rest moet je morgen maar meenemen voor op je boterham. Lekker!’

‘t Was best, al zijn het dan niet de forellen, die ik ’s zomers in het buitenland voorgeschoteld krijg.’

‘Nee! Allicht niet! Je zou trouwens ook veel te dik worden. Zie er van ’t winter maar wat af te krijgen. Zonde van je goeie pak. Je draagt het toch al zo weinig en het kan echt geen tweede keer uitgelegd worden.’

Ben Vogel luistert al niet meer. ‘Laten we maar gedaan maken,’ zegt hij, zijn lege bord van zich afschuivend. ‘Ik wil nog wat aan de auto prutsen. Ik kan misschien een betere op de kop tikken. Maar dan moet die rammel in de onze er in ieder geval uit.’ En zich tot de tweeling wendend: ‘Vort jongens! Handen vouwen en danken!’

Als Jannie moeder door de vaat heeft heengeholpen, loopt ze vlug naar achteren. Ze hoort vader fluiten. In een goede bui dus! Meteen maar uitbuiten om hem deelgenoot te maken van wat haar zo na aan het hart ligt. Nu moeder rechtaf geweigerd heeft dit van haar over te nemen, zelfs beweerd heeft dat ze het alleen maar laf van haar oudste dochter vond een an-